

له پهنا ده وه نیکدا

احمد سید علی به رزنجی

پوداوه کانی ئەم چیز وک دەشى لە هەر لایك كە سەتم تىايىدا بالى بېشى بەسەر ژياندا كىشىابى روبىدات، ئەو زوردارى يەي
لە فەلسەتىن و خواروى ئەغەرىقا پۇدەدات چۈرون يەكىن، بەلام جياوازىدە كە ئەوهى يەكەم كەتونتە سەر ھىلى «٣٤»يى بانى و
دووم وەسىر «خولگەي كارۋەلە» رۇوداوى ئەم چیز وک لە كۈيدىستەلى ئىران دا رۇوى داوه

مەرىخىو دوعا لەوانە دەكابى كە پىاپى خەربىن!
ئەوبىر، مەلەكاد بە ئازىك، بەلام ئەسپىيەك، لەكەل ئىزىقىدىلە كەدا
داھاتبۇون و لوتيڭ زەپىنۈرە ئاو ئۆزىن و دېيەرە كەلى خوارەدە.
گەلائى زەردى پايسە سەرتەن ئەپىتى لە چەلە كەپى بەرە دەۋە دەۋە بە
ئەسپايى دەكەۋە سەر دەۋى، دلى خەملەكى بەپەك ھەۋەم بلاۋە ئەۋە ئەۋە
ئاسماان دەگوشرا.
زور شە لەم دىيەدا لە ناكوکى و دۈزىنى يەكى نېزىدا بەلەن، ئورى
دېش لە تەبىايى و كۆكى و گۈنچەنلىنىكى لەواودا بۇون؛ بەلام ھەر دوولا
قۇرت و ئەگەرە خۇيان كەنھقى كىرىدىوون.

مەلى دوو گىردى. بە ئەنۋىيەكى كەمىدە، دامىنى كەنەن دا كاشابونە سەر
بەكەنەخالىدەرىكى بارىك لە يەكى كەدىبۈون، ئەم بەر دارپەرەو پېرە كان بە^{جى}
چۈرۈ و ئالىرىدى سەرمۇ ژۇور بېنەوەو ھەر كە شەمالىك بەھاتا نەمان ھارە
ھازىبان لىيوە دەھات، رېكىلەك، سەلمە زەلامى، لەم سەرەمە لەنادى دى بۇ
ئەسپەرى باخ و رەزە كانى دەبىزى، رېبۈزە كان بەبارە كەنەن دەۋە، ھەتا نەگەر
زورىش بۇۋاسابە. كە دەچىوونە ئەپىسە بەزەرە بېرەنە تارسى تارىكى و كېچىشى دارى
دەيگەرنىن، ئاق ئاق كەرەيدەك بەشمۇ لەو نىزەرە بېرەنە دەنگى دەگىرە ئاوابى و
ئىشىكى نەو خەملەكە مانىدۇوەي دەگەرت، ئۇن و مەنلى ناودىي دەترساند:
دەيانوت گۆبايە نەو روچىانەي نەو ئاقە قېرىپە لەزېر دارە كانداو شەو دىنە

قزوین و توزاوا، لولی به کهی نهاده دی دیمهنه کهی سامانه
کردبوو، ریشی وک ریشانی قهوزهی جوگایه کی کونی سهرویز ناوا
داته کابووه خواری، بلام جووته چاره رهشه کانی پاک و ساف دنوت
شدهون له بن کانی به کی روندا بریقهیان دههات.

له بدر خوبیوه شتیکی به ناوازیکی خوشوه دهوت، جار جار دنگی بدرز
ده کردهوه، بلام ماناسکی نادیبار بورو، بروی پرو چری دههاته و بهک و
چاره کانی کز کردبوو، له پر گمش دمبونه وو په مری لونی ده کشا کونه
لونه کانی فش ده کرده... نهانه نازارو نه شکه نجه به کیان ده رده ببری که
لدهگن ناق تاق که ره که دا هامراز بورو.

گوزانی به کهی ثم له گوزانی مناچیک ده چوو که به ناو دار بدر و کانی
نه بدردا ده رونی و له ترسان ده بیویست گونی له دنگی بی، نه گهر هی
خوشی بی.

چاره نوقمه کانی دهیان روانی به بوضایی به کی بی کوتانی، به هممو
تو نایاهو له (هیچ) یهک ورد ده بیووه که خوشی نهی ده زانی چی به... بلام
وینه و رواده کانی سالیک لممو ببری به شلمزاوی و نیکملی به کی تله خوه
دههاتن و ده جوون.

(- همه... با له زیر لقادا پانت نه که مده.

- من نیم، چیم داوه لمهانه.

- همونان وا ده لین.

نوک شهقیکی قورس، تیز، به گور درا به ناو گه لیدا و نیتر همانه به کی
قدراوی له نیو هردوو رانی دا دی یهده.

- بوره حم به خوت ناکهی، خویندن و کمس و کارو ژیات... ناوات و
حجزو گه نجی به که که، چی وا حولی کردوون؟

-

- ناخ نامه رد...

به دوای نه مدا زرمدیه درا به توقی سریدا و لیشاوی گبر و بروسکه له
هردوو زهیوه ده بیرین و له په بوروو که ووت.

(- دایه... دایه، تو خوا دایه گیان.

- وازی لی بیته قجه دایک، همه له سری با توش نه خمه لای نه.

- تو خوا... بایه گیان گوناچه... به خوا نه به زور رایکشایه زوری،
دایکم پی ونم بجه باوکت بانگکه... نای دایه گیان، خوین.

لرخه لرخی دایکی و خوین و تیلاکسی دهستی باوکی، قریشکی
خوشکه کهی وزیر و هوری کورپی ناو بیشکه که.

(- دایه... دایه گیان... توف خواهه.)

- عملی... عملی...

-

عملی نه دنگی ده کرو نه ولامی هبیوو. گویی قولاغ بورو... روانی به

جا رواده کانی ناو دیمی، به خوشی و ناخوشی بیوه، ده ساوه ده
رۇمانىبەتىكى فەرنىسى و رېالىزمى بکى روسى به خۆه گرتبوو، كەچى
خاسىتى خۆى و رەسمەتىشى دەدرەوشایوه.

حووت سەگى، زل و مل هور، سپى و بۇزۇ بەلەك و بەش، تەنبا
بەكىكىان قاۋىمى بکى كراوەي چوارپەل تامەچەك سېي و دىل، له لاي
وەرده كەئى رۇداواي ناوابى بیوه بەق دېپالەمە خۆيان لە بەر تىشكى گەرم و
گۈرى ھەتاوه كەھەل خىتبۇو، ھەمماون بە چاۋ زىت و وریا بۇون.

دووازىدە چاۋى تىز وک بروسکە، كرابىبووه دىلەكمەوە هەر بچولايەتەوە
شەشەكمە دىش دە جەولان، وک بە پەتكەوە پۇوه بەستابىن، بەكىكىان
ھەل دەستاوا بۇنىكى بیوه دەكىدو نەوشى مەيدەكى لىۋە دەھات و نەوانى دى
وەل بلىنى له داخان وەخت بۇو دەلىان دەرىپىن و ناوبىكى خاي رۇون دەزابە
زېرىز مائىيان وله نىسو كاپىلە و كەلبە كانىانەوە تىك تىك دەرىزا به لا
شەپىلگە يانداو لە دەيشەو بۇ سەر زەۋىيەكە ئىوان هەردوو دەستىان... بۇيە
ھەر كە ئەنەن بەكە چەپولە كانى دادەدايەوە دەكەتەوە، بەكىكى دى
ھەل دەستاوا بە هەمان دەستور لۇنىكى له پاشلى دىلەك ھەل دەزەن.

مەشت و مەر قىتەبەرایەتى و زۇرانبازى بەكى بى دەنگى ئېجىڭار بەتىن لەو
ناوهدا بەرپا بىسو، گەمالىكىان كە جار جار قەپىنکى دەھاۋىشت بەلاي
قەبرىغە خۆيىدا، مەرخەم نۇزۇ بەكى لى دەھات، مېشە سەگانە يەك -
حەشىشلى ساندېبۇو، ئەمەش چووبۇو سەربارى نەمەمۇو ئالۇزى بە
دەرۇنى بەكى كە بە هۆى ئەم دىلەك تووشى ھاتبۇو.

شەۋى هەر خۆى و نەبىوون، گېزىه ناو دى و بن دېوار و ناوباخە كانى
بىنى كرد بە بىن نەھەن خۆ با به دەستەوە... جا ورده ورده سەگەلى ئاوابى
پەنسان زانى و بۇنى (بەبایى) نە دىلەسان كەردوو و رۈزان... له
تىك بەرداو و پىاھەل شاخىندا، لە سەر دىلەك، نەھەن لە باريدا نەبۇو بە
كەسەرىنگى زۇرەمە ملى خۆى شوركىردوو بۇ نەوانى كە بە جىنىھىشت،
نېتىر مانەو ئەم شەشە كە وا دىيارە ئامادەن له پىتىاوى جوت بۇنىكىدا
سەردانىن.

تىشكى خور ناوشانى گەرم دادەھىندا سەرمای شەۋىنگى باراناوى نەرى
لە لەش دەرده كەردى، ھىشتا حەوتى بەيلىنى بىسو بەلام بۇ دى یەكى و دەرەنگ
بۇو، ھەر لە زەۋوو ھەر كەس چووبۇو بە لاي كارى خۆيەوە.

(عەلى) لە سەر سەرەلۇنىكە كەئى ناوه راستى دى، بە چىچىكانەوە
دانىشىبۇو، گاللوكە كەئى لە ئىوان هەردوو ئەزىزىيەو بە شانى چەمى دا ھەل
پەساردېبۇو، ھەروا ورده بەردى دەگرتە يەك دوو مەرىشكى نېزىكى كە لە
خۆلە كەدا چىتەيان دەكىدو خۆلەيان بە سەر خۆيىاندا دەكىد، بلام بە هوش و
بىسەر كەتىبۇون و، پەنجە گۈرە كانى بىنى وەل سەرى دەم شەر والە كەمەو
وەدەر كەتىبۇون و، پەنجە گۈرە كانى بىنى وەل سەرى دوو كىسلە ملىان لە
قاوغە كەيانو و وەدەر ھەنلىي، ناوا سەرتەنلىكىان دەكىد.

بو نایخ بولای... قسکه کی لیزهدا بری، بزهی سمر روی و تماشای کرده
ریزه ماله کاتی سرمهو هم موان دایانه فاقایه کی تاسو.
پریزاد ونی:-

- بلنی برازم، تو خوا عملی له گهله ناصوزاکهت چیت کرد... شووت بین
دکا یان تو نامهونی؟
حیات له ولاوه پهستی دایگرت و عملی ونی:
- نازانم نه وخته شیت بین بهلام من هر ناشجم به لایدا.
حیات لیزهدا پهستی به کهی روی بیوه.
- بو شیت و ونی گواهه نه باشتر دینی?
حیات بمر له عملی ونی:
- ثوف پریزاد نام قسانه چن.

- نا، بهلام تا کچ بیوه هر که بلامدا راده بورد نفیتکی ده کرده وه یا لجیکی
هدل ده قورتائند، نیتاش که مزده کهی مردووه وخته بی پایاوی شیت بین،
پیش دملنی عملی گیان.

نهوان لهمه بین که نین، (زهکی) تا زیاتر بی جولینی ونی:
- واپر انم دلین نه و ریوه له دالانه کیاندا دیوبویانی ماجت ده کرد... وایه؟
- هر جاریک بیوه... به خوا خوی دهستی کرده ملم و... به زور.
سری داخته و چاوه کاتی بیزهه قولاوی نه و تنه که پسی ب دهستی
زهکی و بیوه، دولی سدری هدل بری، قسکه کی به کاتی بری و ونی:
- تا نیسومه ویسکی دره نگ گهوری بین مالیم و دولی ونی ده وره با هدقی
هیلاکی به کهت بدمعی، نیتر... نیتر... دهستی کرده ملم و...
- عملی، وره برازم، له زندا حمزت له کوئی به؟ بدم پرسیاره، زهکی ویستی
دهستی عملی بوروزبینی و مهودای باسه کهیان فراوان کات، عملی به
گیلی بیوه ونی:-

- چی؟ خو مریشك نی به.

- نا شیته، کوئی زن زور جوانه؟

- نا... به خوا، نه معنی.

دهستی برد بیوه سر سنگی نامی و نهوش راچله کی و:

- وی همیو... باوان شیواو.

حیات زور پهست بیوه، ویستی ^{گوتایی} بهم گالنه جاری به بینی:
- عملی بیوه، لاچو با بیس بی.

نهمان له مهدا بیوه لو سرمهه و شه گهله که به دواز دله بایه که و بیوه بیون و
به پرتو به لای نهماندا هاتن. دله که کلکی چه ماند بیوه ناو هر دو رانی و
به سریکی شوره وه تا بیوه ده کرا دیوبویست رزگاری بینی.

گه مالیکش خوی لی نیزیک ده کرده وه لو تی لی نیزیک ده خسته و
نه کاتی به خوی ده دا، لم رزگاری نه ده بیوه به کیکی دی نه مباری ده بیوه.
شنه کان که لدو دیو سنوری هسته وه ده کوتنه وه نرخ و پیزو چیزی نه بیوه،

نهو لایه که ده نگه کهی نیوه دههات و دورتر روانی، دهستی چه بی کرده
سیه ر بی چاوه کاتی و شیتر هستا.

چوار نافرمت، سیانیان زن به کیان کچ، دو رانیان شهروالی پیوانهیان
لخو هدل کشابوو، تا قولمیان له بیخ و سمنیری گهوردا بیوه.
سر و نه کهی قوبایش له بن دهستا... جگه له (نامه) که به
قوله نه که وه وستابوو.

لبعبر ده رگایه کی گهوره دا که ویونه بیک و قسیان ده بینا به سر قسدها،
وادیاره ده بیکه به کریان نه دیووه قسم و باشیان زوره، جا لم بایس بازیان
ده دایه سر نه و نه وی پیشویان به نیوه چل و نهوانه کراوی به جنی
ده هیشت.

(حیات) نهند که کهی بن هنگلی دان او دهستیکی به خویدا هینا. روی
کرده نامی و ونی:-

- نه وی چی بیوه، باوکت هر نه بیری به وه؟
- بلیم چی، چی به دهست نیمهه.

نه وی دوایی بانی ناویتی همناسی بیک کرد.
- ده مس نایگاتی بلیم خیرت ده گاتی کجه کدت سوتا. نهوش نه معنی به
گالنه بکه وه وت.

- نهی حیات گیان، خو پیاو قاتی نه بیوه.
حیات روی کرده وه بولاداو دیسان به کهی بکه وه هاواری کرده وه:

- عملی، دهوره چیت کرد، باوان شیواو.
(مالی) سه بیریکی عملی کرد، بمه و لایان دههات، روی کرده نهوانی دی و
ونی:-

- وره باوان شیواو که من بای بالی خوت به، ده میکش له گه لماندا ترکه کی
هر بایشه. دلیلی

- نهی کالی، نه ونده به پر و شی دلیلی مجھی میزدت خه ساوه.
- نه خه ساوه بهلام.

- ناخر (پریزاد) نه وش میزد کردن، ده من و کالی چیمان فرقه؟
حیات که نه معنی وت همناسی بکی هدل کشای:

- بهلام هر چاک بیوه، نه گه ر بیمه بوم و له سایه بیدا بیومایه هر چاک بیوه.
پریزاد سیمای دل نه نگی به کی دهستکردن به رویدا هینا نه ورنگه ناله
وک نیشکی سر شانویه گورج گوری به سر زهربایونکی کز، همناسی بکی
دایه وه ونی:-

- عمرم نه بینی... خوا سدیب کاری بگری و لال بیم بیوه، کجین خوا
گهوره بیه. جوان و جمهیلی، خو پیاو نه بیوه.
به هاتش عملی قسکه کیان بیر چووه، سریکی گالوکه کی به حوجه دا
نه زهوبیا ونی:-

- نهوا هاتم... برازم چیان لیم ده وی... سرو ماچم ده ده نه؟
- وی، دلیلی بزی حمچی، سرو گوبلاک خواته وه، پیاو نه ما تونه بینی؟

به چار، تیسو هیلاک و شکمت، پهلي ده گوتا... له دوورمهه نامایی
نرپهی هاوپتی بدهی ده کرد که ثبوش وک نم له فللاکت دا برو.
(خو لوهه تی له شار له یه کیان دابرین نم چاوی بین نه که توته وه، ناخو
نیتا چی بکاو له کوی بین؟ ناخو ڦاله چی به سر هاتی، نرپه چمندی
خوش - دویست.)

روی روی تا له نیوی رینگا خونه دیرپنه کمی هاتهدی، حیات بروه
هاوسدری و یکهوده هنگاویان دتنا.

- بهس، ترسی خوا له دلتانی و بوز ازم لئی ناهین! - دمت لیک نی شنیه،
نه گهر له خوا بتراستایه نه گوله باخت به خونه و گیرفده نده کرد.
- به یهک رازین چ هفتان همه.

- گوجه حیات پیاویکی دموی وک نه سب، نیتا چون نه و به تو تاقت
ده کری، همسو گیانی تبری و حمزه خوشی به، شنی یه کمی سیر له
چاوه کانیدا مله ده کار له دهونه و ده پروری.

- پرسول واژینه... جه گو و یخولت وا به دره وهی.
- یانی چی؟!

- من چیم همه تا له دهستی بددم... بهلام توباخ، ده غل ودان، مالات،
تهرکتو رو مال و منال و زموی و...
- ناپرسن همراهه ده کمی.

- پرسول شرهف گرانه.

- پرسول، پرسول، دلی له سپانی مالی باوکت ده خوری، هنیو توکهی
نهونهه ژیر بورو و نه قلت به شرهف شکاوه؟ سد بربا زینه به چال
کراستایه و درم نه هنیایتایه ده رهه.
(- عملی کوری چاکه... هر بچووکی خوتانه و چیش بلین سری له
رینگ تانه، ده بخاته سر چاوی.

- تو دمیں به زامنی؟

- عملی سانیلکه به له خشنده بان بردووه، چاوی نیمه لیویه دیار نه بروه
بویه، من دمیه مهوده چی دی ناقل دمین).
که حمیاتی هنیا شنکان چوونه و دوختی خویان، ژیان کازنکی فرنی داو
به ره به ره عملی له ناو بمندایتی میشکی تاساویدا رزگاری بروه.
حیات هر به عملی دا هملی ده روانی و چاوی ترس و پارانه وشی ده کرده
نهو گه مالانی ناو ناوی، که ده ره و خولیان دهدا، جا له شهونکی فینکی
به هارپکی دره نگدا به ره شار بونه وه وک هزاره ها خملکی دی تبا
دانیشتن.

نهو ساله هاوپتی دوورو دریز برو و پایز دواکه دوت، مانگنی نشرين
دیزه... له کویستانان نیمجه زستانیکه بهلام لبره تازه نم شم و قازو قولنگ
به ره خوار ده رویشن، ناسمان ساف و هوابه کمی و هستاوی شی داری
کپ، قیمه قیمه قازه کانی ناسمان بډانی دی ده دوت که (بی ده نگ بن له
ژیر مانا ناوه دانی همه نهک به شهواره همان بخمن و سی چوار بکمانن لی سرهو

هرچنده هینتا گرم و گورو کاریگر بروه.

عملی، نه تریقه و قسمی خوش و دیمه نی گرمی نه و ژنانه ده بز واندو نه
روداوه کانی دور و پشتی دهی هزاراند، نه لهو ستووره دا برو که هرجی
تیادا روی بدایه له خوشی به کمی گهش و ئازاریکی تال و نفت، نم
کورکه کی لیو نمدههات و نمش ده بزوا.

- نهوندی تو بیر له مردن ناکه مهه.

- برو، هوش و فامت نی به؟

- دمیش له تو زیارتیش، بهلام نامنج هر تمنا رینگایم نایگانی.

- ده بی راستین و پاکتربیان بی.

- دهن و ایم... گونی ناده من.

نا بم فسانه همsti ده کرد (نرپه) و (ڙاله) رنڈ به رنڈ له یهک دور
ده که نهونهه، نرپه وک خوش ویستن نهیده ویست ڙاله له بچوون و
هنگاونانه کانی ژیاندا رویه کمی نهودیوی خوش بی، نه میش وک کمی
سی یه هیچی لهو زیارت بی نمده کرا که نه هیلی دابرانه که رو بودات.

بهلام رنڈ له دوای رنڈ ڙاله له پیچ و پهنای نهه بیهدا که ده بیویست به
ناسانجی بگهیه نی ون ده بسوو، بهمه شهوده نمدهوستا همsti کرد، نه له
قویریکی لینجی خستدا هنگاونه ده.

- لئی دور که دهه وه.

- ماویه که، به سرده چنی.

- تی ناگم).

نهو نافره تانه دهوریان دابوو... بازنه که بان ته سکتر ده کرد، همناسی
گهه میان ده کرد به رو بیاو دیمه نی پیاویکی رسنی نیسان پانی توندو پتو
هه ڙاندیوونی، ناو زابووه ده میان و لیویان وشك هلابتبوو، لیکان قوت
ده دایمه.

په ریزاد همsti کرد له ده ماره کانی مه مکی به وه شیبر قفتره قفتره
ده رده چنی، کالی همناسی سوار بیو و وردہ تنکی ثاره قه ناوجهوان و سری
لوتی گرتبوو، حیات حمزی ده کرد ره دوی که وی و نه گهر بون دوزه خیش بی
له گهانی برو، ناهی خاو بیوه و مشتی له لیواری نهستوری قویه کی بن
هنگلکی گیر کر دبوو، حمزی ده کرد له گرمادا جله کانی به ری پارچه پارچه
داکنی.

9
- لاچن... لاچن، نیویه چیتان ده وی، دهی بروون - به لای کارانه وه
چن.

عملی بردنکی ناوه ختی خسته گومه منگه کموه بازنه به کی شله ژاوی
و ده رخست و خوی قور تار کرد، به ره خوار بروه.

- ۲ -

زهی له بردنه میدا کشا، ساف و دوورو دریز، هر وک دیمه نی له
تابلوکانی (سلفادر دالی)، خوی لهو بیانه بی پایانه دا وک خالیک ده هاته

ژیر بیته وه و تیاچت!

نه و بهیانی به وه ک جنونکه دستی له شار و مشاندی ناوا گوزرا، همورة
بروسکو و گیزه لوكه کی خولاوی قورس و کزه سرمایدکی نیز له ماوهی
مه عالیکدا شاری گرته باوهش و جوزه بروایه کی تری دا بهوانه تیاد
دادهندیشتن... بعوهی که نه مسال هیتنا گهر ماسکه هاوین نه خاوره
خلجکی بهی له لهش خه لکه که دا هیشنبووه به تنگه نه خوشاماده
کردنه ووهه نه بیون که سالان دیبان کرد بو پایزو زستان، خو سالان
ز خبره ری زستان له پایزدا دواهی دههات.

هه بیو بهمه پهست دبیوو، همشبوو به نیشانه باو بارانیکی خیرو
خوشی دهانی و ناهیکی پیا دههات و به تمامی نه و پلهه بیو که دواهههات.
- ۳ -

کولانیکی تندگه بر ده چووه سر شه قامیکی فراوانی سره لیز، نافره تیک
ده رگایه کی تخته کی کرده و نه که بیک زبلی خسته بر ده رگاکه، منانک به
دهسته وارهه نانی بازارهه گیشنبووه نه سری کولانه که، سی مریشك و
که نه شیریک له ده رگایه که کرانه ده ری و دهستان به هه آبزیته و مو بعید کادانی
باله کانیان کرد.

سر بعست چهند خوش.

گه مالیکی زلیه بله ک، وه ک را و ارایی کلکی خسبووه سر
شانی و لم سره وه هات و خوش کرد به سری نه کولانی که
ده رنده ده چووه، له هر رتی هیزو تو ایا دابیوو، به پله ده ری و وه ک
شتن ده نگی تربه هی پیش دههات، وریا، گونی هر به توله می
قریش را بیو... دیاره بو نه وهی که گهوره بو در درجه، که جی
هه رواش در چووه بوو.

له کولانه که دا کوتنه بازنه هی کی داخراوهه، خولیکی فراوانی
خواردو هر به همان دهستوری توندی و حوجت گه رایه وه.
ده رگایه کرایه وه و کجیکی بو شناختی ریک پیکی لمباری لی هاته
ده، بالا بدرز، له شیکی پر و پتو، قز خوره مانی برسکه دار و بز،
چاوه بشه گهوره کانی گیراو له دووم هنگاوه دا دهی داچجری و
رهشیه چاوه کانی په ری به ناوه راستی سپنه که هی و کرانه وه، دوو
چرج له سر نه ویلی کوتنه بوو، له قولایی بهه (شاه) یک تیکل
قریشکه هی کی تاساو بوو ده پری... .

سه گه که له ناستیا و ستاو له ده نگه که دهستی کرده و به را کردن تا له
چاو ون بوو.

نه هه ناسه هی کی پیا هاتمه وه ناویکی ساردي خاو زایه دهی...
سمری گیزی خواردو لیوی سر، قورس بوو، لمبار خوشی وه و تی:
- نه مه چی بیو!
(ترس، ترس، ترس دایگرت و لمشی وه که نه و په بولهیدی که له

دوروی چراکه گرفتی، ناوا دله رزی، دهیزانی نه میان نه پهنه بهی، نه
رینگای سی بهی مه لاه نهی به، له لای نه مه جیاوازی نهی به له نیوان
سه گه نازو لنه که فرتی نیسانیکی سه ربر راو... هردو و کیان به رهه
مردن ده رون... نه مهی دواهی مهسته سه ره کی به که ده لای...
له مردن شدنا نه و راستی به که ده رجعون له دهستی وه که گرفتني
تیشکی خوره به چنگ.

لیوی لیکاوی له سر تهختی پشتی بهه، خشاند به رهه بو ژیر بالی
چهی و له نه رمانی به که ژیر په راسویدا دانه کانی خسته کار بو نه رمه
گازی.

- نه وی... نه وی.

- ده ترسنی؟ بوکه شوشه به کت بو بکرم?
- با ثیتر بیس بی... نه او، ناتوانم.

وه ک همه و جاری گونی نه دایه و به لیوی لیکاوی هیلنی راست و
چهی ته ری له سر نه دیوو نه و دیوی لمشی ده کیشا، دوا جار
به رز بیو و سمری له گه لمشی نهودا ناهه و بیو!

حیبات له درزی نیوان دوو لای په ردهی په نجه ره که وه نه
ده روانین و دزنگای ده کرد، نه زنگو کانی شی ده رزین، به لام قیزه
منانه ساواکه وه پسی کردوو...).

چاکه تیکی قهیمه قاویه و ته نه وریه کی دامه بی هر به همان
رینگه به لام تهخته کهی کانتری له بردنا بیو، جوتی پنلاوی چدم که
به زنجیری له لاده داده خرا، له پی کر دبیون.

کراسه کهی ژیزه وهی خنه بی و پارچه هی تالتوون که له شیوه
نه خشیکی جوانی هونه رمه ندانه دا کرابیوو به زنجیریکی وردی
گران به هاوه هر له تالتوون، به مليا شور بیو ووه، له نیوان به رزانی
هدودو ممکیدا له سر کراسه کوه گیرابووه به کنی له قوبچه کانی.
(- چی تیایه، بلن دوو مانگه پانزه پانزه لام لا داوه و نه مه بی
کریوه... حیبات ناگادره.

- ده زانم، به لام نامه وی بیمه ته وری گومان.

- خوت گهورهی خوتی و گومان له دهوت نه ماوه.
به لام دهیزانی که کچیکی جوانی وه که نه هر جینگای گومانه...
نهم خدلکه زالمن!!)

که چووه سری کولانه که ترسه که هر له سر و سیمایدا بوو و
دلنی ده کوتنا، گیزایی بایه که کولنی توزو گه لاؤ کاغنده دراوی دا به
رویدا او ظم گورج دهست کرده قه لغافی بو دم و چاری. (- دنیا پر له
خرابه، چاکه زور کمه و به ده گمن دلسو زنیکت دهست ده که ویت.
- له لای ته وایه.

- به ناقی کردن وه بوم دور که وتووه، نوزده ساله ده زیم به لام له لیواری
ژیان و مرگدا، به پیش پنه ده مجه قویه کی تیزدا ده رون.

نه تملی به خانه کانی بیزکردنوهی میشکی دکرد، وەک شریتىنک دواي سەدبارە لىنى داتنوه ئاوا لىنى درايده:

(خۇ كە زۇرى سەر دالانە كەمى دايىھە لە ناچارى وىنى پارەمى دا نەبۇو، ئەگەر بۇ ھاودەمېكىش بىنى كە لە مالەكەدا لە گەلنى دا بىنى نەوە خۇ ھەر لە تەنبايىدا كارى ئەم مەيسىر دەبىن.

عملى بە پەرۋىش بۇو كە لە گەلماندا بىنى:

- خۇشەمەسى ئەرىپەي بىرادەرمە نامەمەن لە لایەكى تەرىجىنى بىتەوە، ئەرىپە وەك مائى بىراي خۇى دادەنلى و دەتوانى دەنلىانى لىنى... حەيات نازانى من و ئەرىپە لە گەل يەك چۈن بۇوين... ئەرىپە گەوھەرە.

لەوە دەچۈو ئەم تو لەپەرىسىمە نەروات كە ئەم حەزى بىنى دەكەت... وائى دەزانى ھېشتا بارەوە ھېچ نەزانە، بەلام...)

ئاپۇرىكى بۇ دايىھە، ھەر لەو كاتەشدا ئەويش ئاپۇرىكى لەم دايىھە و روائىنیان وەك دوو تۆيىمەل بەفرى دەستى دوو منال كە بۇ يەكتىرى بەھاون ئاوا لە بۇشانى ئىۋانياندا لە يەكى داو پەرش و بلاو بۇوە... حەيات وەك تەرىق بېتىمە گورج رووى وەرگىزراو رووى.

ھەرجى ئەبوبۇ درەنگىر روى وەرگىزرا:

(لە مائى عملەت باشتى بۇرۇنى ناكەوى، بچۈرە لاي و واپزانە لە مائى خوتىنانى؛ حەباتى ئەملى لەو ئافەرتانەمە بېشى بىنى دەبەستى و ئىشىش مەيسىر دەكەت.

ئەم گۈرى كۈزىرەو بەندو باۋى لەلا ئىيە، ئەم دەزانى چۈن رەفتار لە گەل ھاودەردو ئازازىدا دەكەت.

عملى بە رۇز كەپكارەو بە شەمو بە دىيار ئەم بىتايانەمە كە دروست دەكىرىت، جاچ لەو باشتى دەبىن كە يەكتىكى وەك تو لە مالەكەدا لە گەلياندا بىت.

- ئەمە كىي يە؟

- ئامۇزى ئەرىپەيە.

- ئەم ئەگەل خۇى بۇ نابىت؟!

- وارپى دەكەوى.

- باۋەر دەكەكى كۆتكى لە گەلنى دا.

بۇ بن بىزكەنلىنى گومان دەبىن ترخەكە بەرىپەتىمە، لەمەش بەزىزى تا بە ئەرىپە ئەلى.

- ئەرىپە كىي يە؟

- ئەوسا... دواي كلاۋى با...

- دەزانىم... بەلام وادىارە ھاتونە ئىۋەش؟

- يەك دوو جار، بۇ؟

- هېچ تەنبايى پەرسىارىك).

لەسەر شۇستەنى شەقامەكەو لە بن دارتۇيە كە كچە كە هەنگاواي ناو دېسان بۇ جارى دووەم، لەو بەيانى يەدا، داچىلەكى يەوە، دلى

- لە دنبايە كەدا كە پارە دەستىشانى ھەنگاوا كەنى مەزۇف بىكەت دەبىن و آبىر بىكەيتەوە.

- پاستە بە ھەر لایەكەدا رۇشىتۇم ھەر كەر و جامباز و ھەل خەلەتاتۇم دىبۇو، زۇردار و بىن بەزەمىي و تاوانبار بەسەرمەمە وەستاون... بۇيە ھەمسو دەم تا بۇم كەراوە خۇم پاراستۇو، ھەرگىز كەسيكىم نەدى بۇزۇنى مەستىكى بەزەمىي و دلسۈزىم بۇ درېز كات.

- كەواتە با لەگەل تەۋۇمە كەدا بېرقۇن!!

- ناچارىن

- ئابىن... ئەمەن ھەمبىشە چىت بىن دەلىم... من دەمەمەن كە بىزانى و بېراتەت ھەبىن ئەم دنبايە ھېشتا چاڭەم و راستى و پاڭى ھەر تىا ماوە، دنبا ئەنگەرچى ئىستا وادىمېنى بەلام ئەم تۇف و رىزىنەو گىزىلەلوكەي پېش بارانە... دنبا دەشواۋەمەمە پاڭى دەكتەنە، ھەرجى تۆز و خۇلۇ و بوش و دركە راي دەمالى... - ئەرىپە، بە قوربان، من نازانىم دەتمەن چۈن بىگۈزىرەم، مامۇستاش ھەر ئەم باسانەمە بۇ دەكىردىم، كېيەكەنەش ھەروا دەلىن، بەلام دەۋەرە سەر كەردارو زىيانى رۇزىانە... لە قەزى زىاتر نى يە.

- قەسە؟! ئالە تو زۇر دوورىت لە راستى و لەو دەچىن لە ئىوارى داخىزىندىدابت!

- ئەم ھەمۇرە بە تو راناكىرىن ئا دانەخزىن.

- كە من ئۆم گەرت وەك ھەمۇم گەرتىن وابە.

- ھەلە كانت ئا لېرەدابە، دەبىن من جى بىم لە چاچ ئەم عەشاماتە خەلەنگە.

- ئەم عەشاماتە لە تۆو من و ئەوانى دى پىك ھاتۇرە... گەر ئىمە نەبىن ئەويش ئابىن.

- نازانىم، بۇلا نادەي، ھەمسو كەسىكى وەك ئىمە ھەر كە بەيمەك دەگەن لەم ياسانە زىاتر چى تريان نى يە؟... بۇو بە چى.

- شىنى كە زۇرە بەلام ئەمانە سەرەكىن.)

ئاپۇرىكى دايىھە، رووى كەرە ئەم لایەكى كە دەچىنە سەر شەقامەكە. حەيات عەباكە دابۇو بە نوکى سەرىداو جامىكى بچۈك ماسىتى بە دەستە و بسوو، بەرھە رۇقوى ھات... جوان و خرپىن و گەشاۋە، بىن كەنلى و ئەم وقى:

- گولە گيان ئەو بۇ وات لىنى ھاتۇرە ؟!

- نازانىم سەگىكى زەلە تۆقانىدى!

- چى... سەگى چى؟، ئەرى روۇ؟

ئەمە دوايى بە چىرىپەيدە وەت و سەپەرىكى لاي مالەمەنە كەر.

- دەمەكە، ھەر ھاتىمە دەرىي و لە بەرەمەدا سەگىكى زەلە قۇت بۇوە، حەيات گيان زۇر ترسام.

بە دەم جىبابۇنە وەت ئەمە دەم، بەلام حەيات شېتىكى دى

به کول، ریک و رموان دیزیانی که نیتر هممو شت تمواو... به لام
تاخ بو تتوکنی ثاو.

که مردن دنی و سوره مزننه کهی نیوان بروون و نهبوون دهکشی،
دهچینه و دوخه نهسلی به کهی خومان، زهنه سروشته به دیرینه که
سر روومان دگرگی، نه هممو فیزو خویه شت زانیه، دمامخ همو
بدرزری به، رق و نارمزوروه، نهوساو قیستاو داهاتوو، همموی لهگله
نه پارچه رفونامه زهره دراوهی بایکه هینای و کردی به ژیز سنگی دا
یدکسان دین، جا نهوسا تک تک خونیکی گهشم گرم به کمن
کهفی ثالله و رؤایه سری و دیز دیز شته نوسراوه کانی سری
دادمپوشی.

پارچه نالئونه کهی ملی له قویچیه که اسه کهی رزگاری بورو و
نمیش کهونه سر چیمه نتو سارده کهی شوسته که، جانتا چمرمه کهی
دستی پهربی بو دوووور له خوی.

له قولاپی ناووه ویدا زمرده خنه بیمه که وک شدپولی هات و
سدرلیسوه کانی گرت، لهه ده جسو که ماتای نهوه بدان گوایه
نششکنجهی ژیان بدری داو لئی جوی بورو.

بروومتنی چه سپابووه سر چیمه نتو که پهنجه کانیشی نازاریکی
کوشندیان دمرده خست، واله عمرده کهی گیرکردوون که نینوکه
دریزه بزیه کراوه کانی یهک یهک بپشنا شابوونه و.
(که مردن دینت، هممو شت دست برداری ناده می دهی، جگه

له و لشه نهین که هوی نه هامتنی بهتی.

- نهی گیان... گیانه که چی لی دنی؟

- دهروا... بمرز دهیتمو و دهچنده بو نه و جنی بهی لئی هاتوو.

- بو کوئی؟

- بو سرهووه... بو ناسمان

ده هر له ساما دا چاوه کانی له مولقه کهون و نه بلقه بهره و زورو
بوون، وک بیانمی دوای گیانه کهی بکون، که له بوضایی به کی
بی کوتایی د بهرز ده بوروه.
هدر دای نمه.

شپولیکی تری بایکه هات و قفنی له قره خورماییه برقیه داره کهی
به سمر رویدا پهخش کرده و... رهوی ترسناکی له و خنکهی
دورو پیشی شارده و.

له خسته خانه، که بر دیانه ژوره و پاسه وانیک به هملی زانی و
پارچه نالئونه کهی ملی رانه کاند، به زنجیره ورد گرانبه ها که شده،
له چاوتر و کاندیکا خسته به قولاپی گیرفانی قه مسله کهی! هدر دوای
نممه.

ژیان وک خوی بمرده وام بورو.

نه ربه و عملی بی ترس بدن او دار به روه کاندا ده روزیشن.

خورپیه کی کردوو نه مجاهه نه گمی قریشکه که بکات.

که نه رپسی دی چاوی دوای جولاندنی دهستی که دوت، له
کبیه کی زهرباوی کاغذدا ده منچه کهی ده رهیا و نیتر لوله کهی تی
کرد... نه بچووک و باریک بزوه تا خوی بکا به ناو لوله که داو نه
تاریکایی به بگری، نه بدلی و سانه پر مدترسی به که بومستنی.
(وازیبه تنو نهواندیان نه تووه).

- هدر من نیم.

- تو نیستا له زلکاوه که دای.

- سر بهستم.

- سر بهستی و سوری نه شتو به کارهیانی و زور شت، همومیم له
یادمو قسمو باسی چهند روزیکمان بورو.

- کهوانه چیت لیم دموی؟

- ده موی راست و رموان بروی.

- چونکه جاریکی دی ناوا ماوهی قسه کردنیشت نادم!

- هه... شیتن.

نهونده بجوك بزوه له وه دابوو بچیته ناو لوله که دووه به تاریکایی دا
پکشی، به لام نویه لئی ناگر و فورقوشم دای به داداو خسته به ده
فهباره خوی، خوی کرد به لای چمی گه ردنیاوه له نیسقانی پشی
مليدا گیرسا یاهو، تیز وک بروسکه، گرم وک پشکو.

به دوای دا یه کیکی دی به لام به رزتر، بروی چمپی سمی و
رچسووه ناووه تا له پیشکه بچکوله بیدا و متساو زور له روداوو
کاره سانه کانی بیست سال له تمه دی سری به ووه و رو دو خاشی کردن.
حبابات که ده گاکهی گردموه چووه ژوری، له گه ل داخسته و بیدا
دوو نقه هات و دنیا کپ بورو، همدا چوله که کانی سر تووی ناو
حوشه کهش له جریوه که وتن.

وک پالیکی بیوه بنتی به پشنا رهیکی بردو هممو شت له پیش
چاوی نیکه ل بورو، ریسواره کانی سر شه قامه که وله دار توه کهی
نیزیکی - که ویستی دهستی پیشه گری - کشان و دووره و که وتن،
وبستی کهونه کهی وا نهین نازاری بدا به لام لام ده رچسوو بیو و که
خوی را گیر کات... نا لو سانه دا و شه کانی نه ربه زیندو بونه ووه
داده بارین به سری دیدا... له گونی کا بیدا زنگه که یهک له دوای
یه کیان ده دایمه، چاوه کانی فرمیسک و خوین تیاياندا قمیس ماو
لیبوه کانیشی به هممو تو ایانه و دیانویست نه و شهیه ده بربن که
قورگی خویناواری هینا بوروی... پارانه و، هاوار، خوزگه، تاخ بان
نوف... کمس نهیانی کامیان بورو که بئر له خاوه نه کهی مرد.

(هاوه لمه کانی په را خسی ناویان بی را گرت و یهک یهک
زه رده خنده کی سه رزه نشیان ناراسته ده کرد، دایه پرمی گریانیکی

به کوں، ریلک و رهوان دیزانتی که نیتر همموشت تمواو... بهلام
تاخ بون توکنی ناو.

که مردن دنی و سوره مژنه کهی نیوان بیون و نهبوون دهکنیش،
دچینه و دوخه نسلی به کهی خومان، رنگه سروشی به دیرینه که
سمه روومان ده گرفتی، ثم هممو و فیزو خویشست زانیته، دمانخ همها
به رزی به، رق و نارمزوهه، نهوساو نیستاو داهاتوو، هممویی له گەل
نه پارچه روزنامه زمرده دراوهی بایه که هینای و کردی به زیر سنگی دا
بکسان دین، جا نهوسا نلک تک خوینیکی گمشی گرم به کعنی
کدفی نالدوه رزایه سدری و دیر دیر شه نوسراوه کانی سدری
دادپوشی.

پارچه نالتوشه کهی ملى له قوبچیه کر اسکه کهی رزگاری بورو و
نهویش کمونه سر چیمه تو سارده کهی شوسته که، جانتا چمرمه کهی
دستی پهري بون دوووور له خوی.

له قولابی ناوهه بیدا زمرده خنه بیمک وک شپولی هات و
سرلیوه کانی گرت، لوده دمچوو که مانای نمه بدات گوایه
ندشکنهجی ژیان بھری داو لئی جوی بورو.

روومهتی چمبابوو سر چیمه تونکه و پنهجنه کانیشی نازاریکی
کوشنده بیان دمرده خست، واله عمرده کهی گیرکرددبوون که نینوکه
دریزه بونیه کراوه کانی یمک یمک به پشتا شابوونه وه.
(که مردن دیت، همموشت دست برداری نادمى دین، جىگه
لود لەش نېنى که هوی نەمامەتى يەتن).

- نئی گیان... گیانه که چى لى دى؟

- دەروا... بەرز دەبىتە و دەچىتە بون نه جى بەی لى هاتوو.

- بون کوئى؟

- بون سەرەوە... بون ئاسمان)

دەھر لەو ساھدا چاوه کانی له مۇلەقە كەوتىن و ئابىق بەرەو ژۇور
بیون، وک بیانه وی دوای گیانه کهی بکون، كە له بۇشانی بەکى
بىن كۆتۈنى د بەرز دەبۈو.

ھەر دای ئەمە.

شەپولىکى ترى بایه کە هات و قەفتى لە قىزە خورمالىي بە بىرېقە دارە کەھى
بە سەر روپىدا پەخش كەدەوە... بۇوي ترسناكى لەو خەلکەي
دەور و پىشى شاردەوە.

لە خەستەخانە، كە بىردىانە ژۇرەوە پاسەوانىڭ بەھەللى زانى و
پارچە نالتوشه کەھى ملى راتەكاند، بە زنجىرە ورده گرائىھا كەشمەو،
لە چاوتىر و كاندىنكا خىتى بە قولايى گىرفانى قەمسەلە کەی! ھەر دوای
ئەمە.

ژیان وک خوی بەرددەوام بورو.

ئەرپەو عملى بىن ترس بەناو دار بەر وە كاندا دەرۋىشتن.

خورپەيە كىن كردوو ئەمجارە نەگەيى قىيشكە كە بىكتا.

كە ئەرپەيى دى چاوى دوای جولانىنى دەستى كەوت، لە
كىسىيە كى زەردىباوي كاغەزدا دەماتىچە كەى دەرھىتاو نىتر لولە كەھى قى
كەر... نەم بچووک و بارىلک بۇوە تا خوی بىكا بە ناو لولە كەداو نەم
تارىكايى بە بىگىنى، نەيمەن و ساتە پىر مەترىسى بە كە بومىتىنى.

(- وازبىتە تۇو نەوانەيان نەتوووه.

- ھەر من نىم.

- تۇ ئىستا لە زەلکاوه كەداي.

- سەربەستم.

- سەربەستى و سۇرى ئەو شەمە بە كارھىتائى و زۇر شت، هەممىم لە
يادەو قىمۇ باسى چەند بىزىكمان بورو.

- كەوانە چىت لېم دەمۇي؟

- دەمۇي راست و رەوان بېرىۋى.

- چۈنكە جارىكى دى ئالا ماوهى قىسە كەرنىشىت نادم!

- ھەھ... شىتىن).

نەوەندە بچووك بۇوە لەوەدابۇو بېچىتە ناو لولە كەمۇو بە تارىكايى دا
بىكىنى، بهلام نۇيەلنى ئاگىر قورقۇشم داي بە دواداو خىتى بە دە
قەبارەي خوی، خوی كەر بە لاي چەپىي گەردىباو لە ئىسقانى پىشى
ملىدا گېرىسايدۇ، تىز وک بىرۇشكە، گەرم وک پېشكۇ.

بە دوای دا يەكىنلىكى دى بهلام بەدرەزىر، بېرىۋى چەپىي سىمى و
رۇچىروه ناوهو تا لە مېشىكە بېچۈلەيدا وەستاۋ زۇر لە روداواو
كارەسانە كانى بىست سال لە تەمىزى سېرىيەمۇ وردو خاشى كەردن.
حەيات كە دەرگاكەي گەردمەوە جووه زۇرى، لە گەل داخستەوە بیدا
دۇو تەقە هات و دىنيا كې بورو، هەتا چۈلە كە كانى سەر تۈرى ناو
جەۋشە كەمش لە جىرييە كەوتىن.

وک پالىتكى بىن و بىنى بە پشتا رەتىكى بىردو هەمروشت لە پىش
جاوى تېكىل بورو، بېنىوارە كانى سەر شەقەسە كە وە دارتۇرە كەى
نېزېكى - كە ويىتى دەستى پىسو گەرلى - كىشان و دوورە كە وتىن،
ويىتى كەوتىشە كەى وانى ئازارى بىدا بهلام لە دەرچىوو بۇوە كە
خوی راگىركات... نا لەو ساھدا وشە كانى نەرپە زېنلە بۇونە وو
دەدەبارىن بە سەرىيدا... لە گۈنى كاسىدا زېنگە كە يەك لە دوای
يەكىان دەدایەوە، چاوه كانى فەرىتىكە و خوين تىباياندا قەتىس ماو
لىيە كەنەنلىي بە هەمسو توانيانە دەيانىپىست ئە وشە كە دەرپىن كە
قورگى خوینتاوى هېنى بورو... پارانەوە، هاوار، خۇزگە، ئاخ يان
ئۇف... كەس نەيزانى كاميان بورو كە بەر لە خاوهە كەى مرد.
(ھاۋەلە كانى پەرداخى ناۋىپىان بۇ راگىرت و يەك يەك
زەرە خەنە كە سەر زەنلىكى ناراستە دەكەد، دايە پېمەي گەريلەكى